

EU střízliví a hledá peníze. Fáze nejtvrdších zelených regulací končí

- editor007 | 10. dubna 2024

EU: Přeregulovaná, nekonkurenceschopná, stagnující, bez investic. V takovém stavu se nachází Evropská unie. Krátce před evropskými volbami se ale začíná směřování politiky stále více měnit. Zaostávání za Spojenými státy a obava z čínské průmyslové expanze nutí i zeleně nastavenou Evropskou komisi zatím spíše nenápadně, ale přesto přehodnocovat priority.

Za necelé tři měsíce se budou konat volby do Evropského parlamentu. To je jeden z hlavních důvodů, proč jsou stále více slyšet stížnosti velkých evropských průmyslníků a podnikatelů, kteří se snaží evropským lídrům ukázat, že další regulace nejsou cesta. A naopak, evropští lídři se v předvolebním období snaží ukázat, že jsou ochotní dělat ústupky.

Evropská komise vedená Ursulou von der Leyenovou, která se velmi pravděpodobně opět stane šéfkou této instituce, si ale opravdu uvědomuje, že regulace a opatření související s klimatickou politikou narazily na pomyslný strop.

Politika Bruselu totiž už dlouhodobě odhání zahraniční investice a vede evropské podniky k přesunu výroby do investorsky vstřícnějších prostředí, tedy hlavně do Ameriky a do Asie. Evropa má oproti nim několikanásobně vyšší ceny energií a zároveň vyšší náklady na mzdy, a to až o 40 procent. To vše činí evropské firmy mnohem méně konkurenceschopnými.

„To, že investice z Evropy odcházejí, se děje už dlouho. Bylo to ale zdůvodňováno nižšími ekologickými standardy nebo levnější pracovní silou například v jihovýchodní Asii. V případě Spojených států ale nižšími náklady na pracovní sílu argumentovat nelze. Jenže energie jsou tam mnohem levnější a investorské prostředí celkově přívětivější,“ říká k tomu hlavní ekonom J&T Banky Petr Sklenář.

Záchrana automobilek

Nejvíce je evropský úpadek vidět na automobilovém průmyslu. V té souvislosti se v uplynulých týdnech hovořilo o varování šéfa francouzské automobilky Renault Luca de Meo. V otevřeném dopise upozornil hlavně na obrovskou konkurenci v podobě čínských výrobců elektromobilů, které Evropa v současné kondici nemá šanci čelit i přesto, že evropské automobilky se na příliv levných čínských modelů elektroaut s vyspělou bateriovou technologií připravují. Generální ředitel Renaultu dále vyjmenovává výzvy, s nimiž se automobilky musejí vyrovnat a kterými jsou právě tlaky na dekarbonizaci, regulace, cenová nestálost, přechod na elektromobilitu a s tím spojená nutná rekvalifikace pracovníků.

A především hodně argumentuje státními subwencemi automobilkám, což je čínská i americká praxe. Čína už celkově do nových technologií nainvestovala téměř 700 miliard dolarů. Spojené státy si v roce 2022 schválily zákon o snižování inflace (IRA) a jen od loňského roku, kdy vstoupil v platnost, bylo do zelených technologií a transformace průmyslu investováno přes 300 miliard dolarů. IRA funguje především ve formě slev na dani pro firmy, které jsou podmíněné investicemi právě do čistých technologií.

Zástupci evropského průmyslu také v těchto dnech přijali tzv. Antverpskou deklaraci žádající vytvořit Evropskou průmyslovou dohodu, která doplní Green Deal a zaměří se na podporu průmyslu, především na energeticky náročná odvětví, jako je chemický průmysl..

Jednání v Anverpách se zúčastnila i von der Leyenová a k deklaraci se připojily stovky asociací po celé Evropě, včetně českých. Mezi nimi třeba Ocelářská unie či Svaz průmyslu a dopravy.

Deklarace podporuje využití energeticky udržitelných a inovativních technologií. Prosazuje také podpory a záruky pro energeticky náročná odvětví jako je chemický průmysl.

Další společné zadlužení?

Pokud má dojít k nakopnutí evropského průmyslu a celé ekonomiky, bude si to nevyhnutelně žádat masivní investice. O nich mluví i bývalý šéf Evropské centrální banky Mario Draghi, který se v této funkci v roce 2012 v době dluhové krize proslavil výrokem, že centrální banka udělá pro záchranu eura cokoli. Právě Draghi [dostal za úkol](#) vypracovat podrobnou zprávu o konkurenceschopnosti unie a přijít s návrhy na její posílení. Pole Draghiho nyní potřebuje EU v krátké době zainvestovat obrovské množství peněz, aby se zvládla vypořádat se situací, ve které se ocitla. Kde se tyto peníze vezmou, na tom bude těžké najít shodu.

Podle oficiálních odhadů by Evropa potřebovala ode dneška do roku 2030 každoroční investice do ekonomiky ve výši 650 miliard eur a od roku 2040 dokonce 800 miliard eur. Draghi proto vyzval k „odvážné akci“ a pojmenoval nutnost vhodně do ekonomiky nasměrovat soukromé investice. Ovšem otevírá i otázku veřejných peněz. Opět je proto na scéně vytvoření společné evropské půjčky, tedy společné zadlužení. Podpora tohoto řešení přichází hlavně od francouzského prezidenta Emmanuela Macrona.

Státy EU se historicky poprvé společně zadlužily v roce 2021, kdy v reakci na ekonomický otřes po covidu došlo k vydání prvních společných dluhopisů. Podruhé se o dalším společném zadlužení mluvilo v roce 2022 po vypuknutí ruské invaze na Ukrajinu. Stejně jako v roce 2021 a nyní, i v té době tuto myšlenku podporovali hlavně Francouzi.

[ZDROJ](#)